

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av Smålandsstugan från Skubbhult, Slottsskogsparken i Göteborg

Linderson, Hans

2015

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2015). *Dendrokronologisk analys av Smålandsstugan från Skubbhult, Slottsskogsparken i Göteborg*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2015:64). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

26 oktober 2015

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2015:64

Hans Linderson

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV SMÅLANDSSTUGAN FRÅN SKUBBHULT,
SLOTTSKOGSPARKEN I GÖTEBORG

Uppdragsgivare: Smålands gille i Göteborg, c/o Carl David Sandberg, Tynneredsvägen 3 B, 421 59 Frölunda (kontaktperson: Carl David Sandberg 0768/934878)

Område: Västra Småland flyttad till Göteborg **Prov nr:** 61917-923 **Antal borrhov:** 7

Dendrokronologiskt objekt: Wärdshuset samt gästgivargården.

Dendrokronologiskt och vedanatometiskt resultat:

Dendro Id	Prov-beskrivning och nummer	Trädslag	Antal år; antal radier annan än 1	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E efter V vinterhalvåret	Trädets egenålder ±20 år uppskattning. Datering med lägre säkerhet
61917	1, mellanvägg vid västdörr, varv 2	Tall	76;2	Sp 54, W	1726	1728 ± 2	
61918	2, mellanvägg vid västdörr, varv 3	Tall	86	Sp 53, W	1728	V 1728/29	
61919	3, mjölkaboa väst-yttervägg, varv 3	Tall	40	Sp > 40, W	Ej datering	-	
61920	4, farskammare, N-vägg, varv 4	Gran	77	W			(V 1738/39)
61921	5, morskammare, N-vägg, varv 5	Gran	60	W			(V 1736/37)
61922	6, västyttervägg, trappa, varv 9	Tall	54	Sp 32, nära W	Ej datering	-	-
61923	7, västyttervägg, trappa, varv 4 el 5	Tall	68	Sp 40, ej W	Ej datering	-	-
							-

Resultatuppgifter inom parentes är inte helt säkra uppgifter.

Kommentarer till den dendrokronologiska analysen

Prov 61917-61918

Två prov dateras, ett prov får en säsongsexakt datering **vinterhalvåret 1728/29**. Det andra har ett brott vid de yngsta/yttersta årsringarna så en liten felmarginal måste ges på ±2 år. Rimligen är detta timmer avverkat samma tid. Båda proven kom från mellanväggen som delar storstugan och entré-rummet till den västra ingången, vilken bedöms ursprunglig. **Byggnaden är uppförd 1729 eller några år senare** (normalt lagras virket sällan mer än fem år). Virket har ett tämligen lokalt ursprung, västra Småland – östra Halland.

Prov 61919-61923

Flera prover var inte möjliga att datera. Det huvudsakliga skälet till detta är att de uppvisar relativt få årsringar och provtagningsbeståndet innehåller både gran och tall. Dessa trädslag svarar olika på vädret i sin tillväxt och stödjer därför inte varandra vid den dendrokronologiska analysen även om de skulle ha en gemensam ålder. De två granproverna, 61920 och 61921, korsdateras sinsemellan visande att de är avverkade med två års mellanrum. Dess datering mot andra daterade dendrokronologiska serier är dock inte helt säker. Om dateringsförslaget är riktig, vinterhalvåret 1738/39 respektive 1736/37, så skulle det framtvunga dateringen av byggnaden med tio år. Då måste man tänka sig en lagringstid på tio år för det äldre virket, vilket är mycket ovanligt. Jag föreslår att de betraktas som odaterade.

Beskrivning av tabellen ovan

"Dendroidentitetsnummer", är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

"Antal år", årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med "+n".

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen "ew" eller "lw" dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

"splint, vankant, bark" indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). "nära vankant" uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten ("ej sp") anges en så kallad "efterdatering" (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

"Datering av yttersta årsring i provet", är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges "ej datering". Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

"Beräknat fällningsår" här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger har datering med lägre säkerhet samt en mer vågad precision noterats.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ's arkiv och förvaltas av laboratoriet.

Kompletterande prover insända inom två år debiteras endast provkostnaden.

Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891 (mobil)